

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 27/2020
03.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Зоране Делибашић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиле АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Бобан Матић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Виши суд у Пожаревцу, коју заступа Државни правобранилац, са седиштем у Београду, ради накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Пожаревцу Гж 814/19 (2016) од 16.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Пожаревцу Гж 814/19 (2016) од 16.09.2019. године, као о изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Вишег суда у Пожаревцу Гж 814/19 (2016) од 16.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу Гж 814/19 (2016) од 16.09.2019. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиле и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 28714/16 од 13.02.2017. године, којом је ставом првим изреке одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужилци, на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на правично суђење, исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као и захтев за накнаду трошкова поступка. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиле за ослобађање од плаћања судских такси. Ставом трећим изреке обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 12.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП).

Врховни касациони суд је оценио да постоје разлози за одлучивање о посебној ревизији, у смислу означене законске одредбе, имајући у виду ревизијске наводе и правноснажне пресуде достављене уз ревизију којима се указује на неуједначену судску праксу у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији.

Због тога је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Пожаревцу, Судска јединица у Жагубици П 1584/13 од 07.11.2013. године, обавезана је тужена Република Србија, Министарство пољопривреде, да тужиљи, на име дуга, исплати износ од 20.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.01.2009. године до исплате, као и да јој накнади парничне трошкове у износу од 30.900,00 динара. Пресудом Вишег суда у Пожаревцу Гж 1386/13 од 20.12.2013. године, наведена пресуда је преиначена, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован, и обавезана је тужиља да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 60.000,00 динара.

Одлуком Уставног суда Уж 29508/14 од 21.01.2016. године усвојена је уставна жалба овде тужиље и утврђено је да је пресудом Вишег суда у Пожаревцу Гж 1386/13 од 20.12.2013. године повређено право тужиље као подносиоца уставне жалбе на правично суђење, па је поништена пресуда Вишег суда у Пожаревцу Гж 1386/13 од 20.12.2013. године и одређено да исти суд донесе нову одлуку о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Пожаревцу, Судска јединица у Жагубици П 1584/13 од 07.11.2013. године. Уставни суд у својој одлуци није одредио да тужиља има право на накнаду штете, нити је такав захтев у предмету Уставног суда тужиља поставила.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је неоснован тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због повреде права на правично суђење, зајемчено ставом 32. став 1. Устава Републике Србије, јер су последице повреде права на правично суђење отклоњене утврђивањем да је ово право тужиље повређено пресудом Вишег суда у Пожаревцу Гж 1386/13 од 20.12.2013. године, поништавањем те одлуке и налогом Уставног суда да другостепени суд донесе нову одлуку о изјављеној жалби.

По оцени другостепеног суда, захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете није основан, јер је применом одредби Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду ("Сл. гласнику РС" бр. 99/2011), тужиља своје право на накнаду нематеријалне штете могла да оствари само по поднетом захтеву за накнаду штете у поступку пред Уставним судом, а не пред судом опште надлежности, како то тужиља тужбом тражи.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Члан 90. Закона о уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/2007 од 28. новембра 2007. године) којим је било прописано да одлука Уставног суда којом се усваја уставна жалба представља правни основ за подношење захтева за накнаду штете пред Комисијом за накнаду штете Министарства правде, а затим под одређеним условима надлежном суду, престао је да важи 04.01.2012. године, ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", број 99/11 од 27.12.2011. године) према којем захтев за накнаду штете може бити постављен само истовремено са подношењем уставне жалбе, сходно члану 85. став 3. тог закона.

С тога одлука Уставног суда којом се усваја уставна жалба није више правни основ за подношење захтева за накнаду штете пред надлежним органом, односно судом, већ Уставни суд, сагласно одредби члана 89. став 3. закона, одлуком којом усваја уставну жалбу, одлучује и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне штете, када је такав захтев постављен.

Сходно наведеном, о праву и висини накнаде штете због утврђене повреде неког Уставом зајемченог права, може се једино и искључиво одлучивати у поступку по уставној жалби пред Уставним судом, под условом да су испуњене процесне претпоставке, односно да је такав захтев благовремено постављен. Другим речима, само постојање усвајајуће одлуке Уставног суда, не значи да "аутоматски" постоји и основ за накнаду штете која се може остварити пред редовним судом.

У конкретном случају, тужиља је уставну жалбу поднела 03.04.2014. године, дакле након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду и у уставној жалби није поставила захтев за накнаду штете, већ је захтев за накнаду штете због повреде права на правично суђење истакла у тужби пред првостепеним судом поднетом 20.10.2016. године.

Стога су по оцени Врховног касационог суда правилни разлози другостепеног суда да тужбени захтев није основан, јер је тужиља право на накнаду нематеријалне штете могла да оствари једино у поступку пред Уставним судом постављањем таквог захтева у уставној жалби. Пропуштајући да истовремено са подношењем уставне жалбе поднесе захтев за накнаду штете тужиља је изгубила право да накнаду штете захтева у парничном поступку након окончања поступка пред Уставним судом.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**